

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Samlede Værker IV Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

Citation: Jacobsen, J. P.: "Samlede Værker IV Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup", i Jacobsen, J. P.: *Samlede Værker IV Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup*, udg. af Morten Borup ; Georg Christensen , 1924-29, s. 63. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-jacob04val-shoot-idm140562723045168.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Værker IV Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

LYRISKE DIGTE

64

65

DU KALDER MIG TAVS OG MELANKOLSK.

Du kalder mig tavs og melankolsk!
Maaske - rent nægte det mægter jeg ej.
Kaadhedens Nisser forlod mig - maaske -
Tænkningens Aander fordrev dem.
Hvorfor er jeg tavs? hvorfor melankolsk?
Ved jeg det selv!
Kun Lidt af det Meget jeg mægter at fatte,
Mindst af Alt dog mig selv.
Tanken man gjerne i Former vil tvinge.
Verden siger: Tænk saadan! tænk ret!
Min Tanke taaler ej Tvangen.
Den Strid maaske, den Hævden maaske
Af mit Fremtidsvalgsprog har mig Alvor indgydt.
Saa være det, hævdes det skal, jeg siger det frit:
"Fribaaren er jeg, og jeg tænker frit!"

66

MONOMANIE.

Jeg er gal!
Men jeg kjender mit Vanvid,
Dets Ophav og dets Væsen.
Jeg er gal, og nu vil jeg synge;
Men jeg ved, jeg er stum,
Og at Strengene, jeg slaar,
Er Jernstængerne for min Celle.
- Jeg synger det frem Altsammen,
Og det kommer i Klang og Farve;
Ser kun mine Læber bevæges,
Mine Fingre famle.

Saa let, saa begejstrende let
Gaar min Elskedes Dands
Som Libellernes Flugt
Over de brunlige Sivtoppe.
Og som Løvet, der falder i spejklare Sø,
Faar Vandet til at vugge

I voksende Kredse og falde igjen
Løvets eget vuggende Fald,
Saa følte hver, der skued min Elskedes Dands,
67 Sig forunderlig let
Og aned ukjendt Harmoni
I sin egen Gang. -
Men ve! hendes Fodtrin høres tungt,
Rhytmerne vakle,
Lemmerne stivne -
Der faldt Tyngde over Alle,
Men jeg blev Sten.
O jeg hader Rhytmer,
Jeg elsker det, der hviler i Usikkerhed,
Mest hader jeg Stormens sikkre Flugt,
Mest elsker jeg Taagen.
O! ser I det! ser I det!
Mit Paradis kommer:
Over det hvide Sand
Ligger Taagen tæt;
Saa mat, saa dødt og glandsløst,
Saa afsindigt uforstaaeligt
Skulper Havet.
Som Skyggen af en Lue
Flammer den takkede Klint
Mørkt, gennem Taagens Røghvirvler.
For mig lurer det glatte, glatte Sand,
Bag mig gabe mine Fodtrin i Sand,
Mine svindende Kræfters Grave
I en lang, lang lige Linie.

Du lille Verden, som Taagen begrændser,
Til din Midte naa mine Skridt.
Bag mig er smaa Verdner
Fulde af mine Fjed.
Men paa hin Fangemurs anden Side
68 Ligger en Verden, jeg ej har set og ej har traadt,
Og i den gaar nu Døden,
Og ved Muren vil han møde mig.
Men jeg vil ikke vide det,
Thi mit skuffende Blik
Flytter den ved hvert Fjed,
Og naar Døden naar mig ved Muren
Og kaster mig til Jorden,
Vil jeg tro, mine Fodtrin standse
I en ny Verdens Midte.
O hvor mat jeg er, saa salig mat!
Og Havet skulper,
Klinten vakler,
Og Taagen .. ve! ve! Taagen flygler
For Stormens faste Vingeslag!
Klinten staar fast,
Havet faar Glands,
Og op op ned, op op ned
Vugger det i kraftige Vover!
Og Stormen er Guds Tanke,
Hans stærke klare Tanke,
Og det er mig, den vil,
I Styrke og Klarheds
Dobbelte Rædsel!

Men jeg vil ikke, Døden vil jeg!
Min Sjæl skal skjælv bort
Som en Hules forvirrede Ekko,
Og han vil, han vil drage den til sig
I et stærkt, fuldt tonende Drøn! ..
O klinger, mine Strenges, klinger

69

Rallende og varslende! -
Streng, Streng, er I af Jern?
Ja, ja, det er Stænger af Jern,
Stænger for min Celle,
Thi jeg er gal!

70

VI STAKKELS TRAVLE MENNESKEBØRN.

Vi stakkels travle Menneskebørn,
Der føler og tænker og vil
Og ane saalidt som Ko og Bjørn,
Hvorfor vi monstro blev til.

Døgnfluen det er en lykkelig Svend,
Han fødes, naar Dug driver paa
Og famler med Natten sig frem til Lys
Og lader saa til det staa
[ændret til:]
Han øver de Vinger saa smaa.

Saa flyver han vidt i Verden om
Og ser sig fornuftig og mæt
Og er før Dagen er halvt forbi
Nu baade blaseret og træt.

71

SÆT LIVET NOK SAA VILDT I SPRING.

Sæt Livet nok saa vildt i Spring
Ud over alle Love,
Sidste Spring over Dødens Gab
Vil det dog aldrig vove.
Alt hvad Livet det holder paa
Lægges til Støv og Mulde,
Dødens Hænder har bedre Tag,
Blive end mere fulde.
Men om der kommer en Tid da Død
Er mæt af Liv og Dage,
Og Livet da har Lyst og Magt
At hente det Bedste tilbage.
Det blev end ingen Hjerne klar,
Højst nogle Hjerter fromme,
Men vist det er at længste Dag

En Gang dog bliver omme.

Det var de dumpe Klokkeslag
Der summer op fra Søens Grund,
Hvor intet Længdemaal ta'r Bund
Men did et lødrigt løvfuldt Hang
Af Sagnets Ranker [?] har sin Gang
Henover røde Mures Brand
Og kobbertækte Tinder.

72

HAR DU MED DIT ØJE SKUET.

Har du med dit Øje skuet
Solens Spil paa Vang og Vove,
Mens med Angst dit Øre hørte
Hundeglam og Klang af Hove
Fra den vilde Jagt,
Nattens vilde Jagt.

Har du flygtet gennem Lunden
Som en Hind og bange bævet,
Medens fremad vildt du sprængte
Med dit Spyd til Kastet hævet
I den vilde Jagt,
Nattens vilde Jagt.

Har du ræd som Skovens Due
Flagret over Kjær og Hede,
Medens du som sære Toner
Skræmmed Fugl fra lune Rede
I den vilde Jagt,
Nattens vilde Jagt.

73

Saa forstaar du, hvad jeg viser,
Hvad jeg ej kan aabenbare,
Saa vi gennem Livet sammen
Flygte kan og sammen fare
I den vilde Jagt,
Nattens vilde Jagt.

74

SKOVEN VED MIDDAGSTID.

Sløv og uden Drømme sover

Skoven nu sin Middagssøvn,
Heden som et Klæde over
Dorske Træk er sindrigt lagt.
At ej Luftning naar sin Agt:
Næsvis vinget og kaad
Soveren drille med styrrende Braad.
O, at der blot kunde løftes et Hjørne
Blot den en Smule at kunne fortørne
Saa at det rykked et Gran i dens Krop,
Saa at den søvndrukken halvvejs for op
Og gnavent i Løvparykken sig purred.
Ak, hvor de Bøge er glatte og nette
Strunke og rette.
De ser jo ud som Paradesoldater,
Ikke En af dem har Rift eller Skramme.
Fredelige, tamme
Slæbe de paa deres Løvoppakning.
Brunlige Flade.
Visnede Blade.
I har dog kjempet en Gang.
.....

75

REGNVEJR I SKOVEN.

Hvilken velsignet forskrækkelig Regn,
Luften den striber med Kryds og med Tegn,
Jorden med Tusinde Strømme.
Kølige Regndraabes glimrende Bold
Slynges herved med spøgende Vold,
Splintres i Smaastænk tusinde Fold.
Draaberne skilles og sammen de smelte,
Puslingeølgerne vældigt de vælte,
Dækkende Alt med et dybdeløst Hav.
Støvede Gjerder forsvarligt det vadsker,
Træernes Kroner i Ho'det det pladsker,
Stammerne løber ad Ryggen det koldt.
Kalveknæede Piles Rad
Slikker om Mund sig saa inderlig glad
Med Tusinde spidsede Tunger.
Snerlerne drikke det dejlige Vand
Vender sig

76

[EN ARABESK.]

Fra Husets Tag drypper Snemassen ned
I tusinde Draaber med funklende Glands,
Og inde i Stuen er alle Former og Farver vakte
Af Formiddagssolens kraftige Skjær,
Saa Linjerne vugge sig frem til Ro
Og Farverne glide i bløde Fald
Fra slumrende Skygger
Til gnistrende Lys.
Se Gallaen løfter sit grønne Blad
Og viser de buede Aarer,
Gratierne dandse i rødlig Luft
Bag røde Gardiner,
Mens Vasen smiler i Guld og Blaaf
Ad sin sælsomme Skygge,
Mens Gulvtæppets Blomster
Se ud, som de tro,
At Hyacinthernes stærke Duft
Sig svinger fra deres flade Kroner.
Men haanende Smil mod bedende Læber,
Sorgvilde Blikke og klagende Ord
Om brudte Løfter og svegen Elskov
Hilser al denne jublende Pragt
Vildsomt og stygt som Nattevindes
Dumpe Sus over solblank Vove.
77 "Jeg kan ikke leve,
Jeg vil ej slides Led for Led
Af lange Dages kvalfulde Timers Bøddeltag,"
Saa stønned hun og gik og Solen kasted
Et hurtigt Lysglimt gennem den aabne Dør.
Han lytted efter hendes Fodtrin,
De maatte komme,
Tunge, tunge.
Det forstaar sig, hun var jo en Del beklemmt.
Tunge, tunge!
Ej de lød,
Ak, hun tørred maaske Graaden,
Ordned sikkert Kjolens Folder
Efter disse vilde Knæfald.
Tunge, tunge.
Blev hun da en Gang ej færdig.
Op med Døren!
Hun var gaaet.
Mon til Døden!
Spidst han smilte:
Ak, kun altfor godt han vidste,
Livet er en herlig Skat,
Som man ikke fra sig kaster,
Om den end er tung at bære.
Død og Solskin.
Nej, umuligt.
Og desuden Is paa Vandet.
Men endnu hans Øre lytted.
Og han vidste det saa sikkert:
Naar han vilde aabne Døren,
Stod hun der og græd bestemt.
Nej, hun var der, var der ikke.
Underligt hans Tanker vakled,
78 Underligt hans Væsen spændtes.
Tunge, tunge.
Aabned Døren hundred Gange,
Følte sælsom Angest vaagne,
Blev nervøs og mangled' Aande,
Trængte - latterligt - til Graad.

[TJØRNEN.]

Hvor den flade Mark løfter sig tungt
I en langlig, kamløs Bølge,
Har Lyngen Fred.
Der er stride Blade med sære Former,
Der er vilde Blomster med stærke Farver,
Og over dem alle - alle løfter
En enlig Tjørn sin tunge Krone.
Der gaaer ingen Stier til Tjørnens Fod,
Vejene løbe den sky forbi i bratte Bugter;
Der er ingen Reder i Tjørnens Top,
Solens Straaler er bange for den,
Der hænger altid Dug i dens Grene.
Men naar graalig Taage gjør Maanen mat
Og Nattevinden bølger sukkende om Lande
Og brister ud i [sælsomme Skrig],
Naar den slaaer mod de tusinde Kirkegaardsdiger,
Da er der Liv af Død om den gamle Tjørn,
Da er der Gang af [sære] Skygger,
Da er der Nyn af døde Blomster
Og Klang af glemte sjunkne Klokker.
80 Og didhen Vinden da fra Tjørnen naaer
Der fødes Angst og [grumme] Drømme.
For Tjørnen er Gravtræ,
Dens Rødder rinde
Blandt døde Mænds Ben ...

81

DIGTERLIV.

De gamle Eventyr fortælle
Os om den stakkels Askepot
Og om de himmelsk gode Feer
Som komme og gjør Alting godt,
Saa at den stille lille Pige
Faar Prindsen og det halve Rige.

De gode Feer nemlig trylle
Hver Taare til en Perle tung,
Og hendes lyse Smil det folde [?]
De til en Rose fin og ung.
Og derved faar den lille Pige
Nu Prindsen og det halve Rige.

Men intet Eventyr fortæller,
Hvad Kval der blev paa Pigen lagt,
Hvis Kinder ingen Graad forfrisket,
Hvis Smil kun blev en Roses Pragt,
Om hun fandt Trøst den lille Pige

I Prindsen og det halve Rige.

82

FAAREDRENGEN.

Vor Herre er almægtig,
Og Solskinsvejr og Regn
Ned over os han sender,
Det siger nu vor Degn.

Jeg tror det nu dog ikke,
For baade Sol og Æl
Han skinner og hun regner
Saa marre af sig sæl.

Nej, Gud er som Per Persen,
Han g j ør slet ingen Ting,
Og derfor har det Hele
Nu saa forkert et Sving.

Det regner, naar vi bjærger,
Og ogsaa naar vi slaar,
Hvert Foraar har vi Tørke
Og Blæst hver Gang vi saar.

Vor Herre bor i Kirken,
Det Hus kan da forslaa,
Men hvor han er hver Søndag,
Jeg ikke kan forstaa.

83

Mer Jord end Kirkegaarden
Er næppe til hans Gaard,
Og Degnen vist ham snyder
For Høet der han slaar.

Gud ved hvordan med Skatter
Han faar Klarering gjort,
For paa sin Katekismus
Han tjener ikke stort.

Og han er dog almægtig
Og gjør som han har Lyst,
Jeg vilde bytte Gaarde
Med Niels i Alderstrøst.

84

DER AABNES EN DØR.

Der aabnes en Dør,
Og der lysner et Lin
I Maanens dæmpede Skjær.
Og det blavrer afsted
Imod Bondens Stald,
Hvor Hestenes Hove
Mod Gulvets Sten
Skramle Gnister døsigte frem.
Det famler ved Slaaen,
Og Døren gaar op,
Og Linet svinder
I Varmens fugtige hvide Damp.

Det var Bondens Datter,
Det var Ellen!
Stakkels Ellen,
Hun har ingen anden Sjæl
End sine klare Øjne,
Ved ikke hvad og ved ikke hvi
Mer end den fattige Klinte,
Ved ej, om Regnen er lys og varm
Og Solstraalen fugtig og kold,
Fatter ej Miner og fatter ej Ord,
Sender den sidste Lyd, hun har hørt,
85 Død fra sin Mund som et Ekko,
Enten det saa er Hønens Kluk
Eller Moderens graadtunge Stemme.

Hun løser en Hest,
Og hun leder den frem,
Men Dyret skjælver;
Sænkende sit Hoved stirrer det vildt
Og klemmer sine Hove
I sælsom Rædsel
Mod Jorden fast,
Som om det fattede, at dets Fører
Var mere bunden, mindre Herre,
Mere hjælpeløs end det selv.
Hun hæver sig op paa dets Ryg,
Og afsted det staar
Gjennem tætte Straa,
Gjennem Engens Rør
Udover den mørke Hede.
Pigens Arm er om Hestens Hals,
Og hendes Lokker og Dyrets Manke
Vildsomt, blandede flagre.
Opad Bakke, ned i Kløft,
I rastløs Fore!
Der flyver Skum fra Hestens Mund,
Det stænker op fra den duggede Lyng,
Sand hvirvler fra Klit,
Vejen frem og Vej tilbage
Paa kryds, paa tvers,
Paa alle Led.
Saa stander Færden den lange Nat
Til Gry og Død.
86 Var det nu kun et Vanvidsridt,
Eller var det et Legem', der rased efter at fange sig Sjæl?
Er der bag disse blinkende Stjerner Øjne, der vaage?
Er der mere Liv end Jordens?

FROSTSNE.

Fler Stjerneblomster paa min Hat
Fra Kuldens Tryllehave!
Se, nu da jeg har Stien fat
Jeg skjønner paa din Gave!
Gaa kun i Seng, I Stjernebørn,
Her kjender jeg hver Sten og Tjørn,
Nu er jeg Maalet ganske nær,
Se der!
Der flammer Lys i mørke Nat,
Det brænder over saa rig en Skat,
Du Stjerne fin,
Den Skat er min!
Nu Tak for jeg fik Vejen fat,
For Stjerneblomster paa min Hat.
God Nat!

88

I SERAILLETS HAVE.

Rosen sænker sit Hoved, tungt
Af Dug og Duft,
Og Pinjerne svaje saa tyst og mat
I lumre Luft.
Kilderne vælte det tunge Sølv
I døsig Ro,
Minareterne pege mod Himlen op
I Tyrketro,
Og Halvmaanen driver saa jevnt afsted
Over det jævne Blaa,
Og den kysser Rosers og Liljers Flok,
Alle de Blomster smaa
I Seraillets Have,
I Seraillets Have.

89

NAVNLØS.

En Aften jeg mindes for alle,
Mindes den grant, vemodig stolt

Og jublende ydmyg. -
Tyst var der i Stuen,
Syngende Tavshed,
Lampens Skjær faldt saa klart og mildt
Over de fine dejlige Træk;
Og jeg saa - men ikke, at Lyset faldt
Over de fine dejlige Træk -
Nej! det var, som min Sjæl
Vugged i skabende Vælde
Aasynet frem af Lysets skjælvende Strøm.
Og Øjnene saa paa mig saa længselsmilde,
At min Tanke hvidsked' i sælsomt Mod,
At jeg var værd at eje ...
Saa droges Trækkene ind i Skyggen.
Ej Ord blev talet,
Ord var for tunge for min Tanke,
Og Haandtryk ikke vekslet,
Thi ej jeg mindedes, at jeg var til.
Og dog jeg ved, vi to vi høre sammen,
At aldrig noget vil os kunne skille,
Var hint Sekund endog vort sidste Møde.

90

RIM.

1 Skjære, skjære Havre,
Hvert et gyldent Straal
Hvem skal Havren binde
Og være ovenpaa?
Hvem ta'r mig,
Og hvem ta'r dig,
Og hvem vil Alle vrage? -
Gud ta'r sin og Satan sin,
Ingen bliver tilbage!

2 Fare! Fare! Krigsmand!
Fare for enhver!
Ingens Kaar er blide:
Døden skal vi lide.
Alle samles vi tilsidst
I den sorte Gryde!

91

FAUSTINA. Dramatisk fortalt.

Faustinas Moder, en Skjøge.

Bernardo, ung Mand.

Vaabensmeden.

Biskoppen.

Arnolf, Træskjærer.

Troubadour.

Celle i et Nonnekloster. I Forgrunden et Crusifix, ved dets Fod en Bodssvøbe.

Faustina.

(staar ved det aabne Vindu.) Nej! der er ingen Kristendom i dette!

Ej Sønderknuselse og stille Suk,

Ej Myrrhakvalm og tunge Psalmetaager,

O hvilken Aften dog, hvor vild og smuk!

Det er ej Martyrblod, der Vesten farver,

Det Mulm, der synker, aander ikke Fred,

Der er ej Bøn i disse Fløjtetoner,

Her knirker ikke Korsets tørre Ved.

I Solens Favn, den flammerøde Molochs,

De dunkle Skyer sænke sig med Lyst,

Og Jorden elskovsmod sit Hoved gjemmer

Ved Mulmets attraasvangre Bejlerbryst.

(gaar hen for Crusifikset.) 92O hvorfor fordrer du saa mildt, min Brudgom,

Og stedse af det Fattigste i mig?

Hvi kommer ej du, som din stærke Fader

Kom til Maria? Se, jeg venter dig!

Ak, syg og lidende paa Træ du hænger

Og vil kun Graad og stille Vemodssuk,

Tyst skal der være hos dig som hos Syge,

Tyst, og jeg er saa hed og sund og smuk!

O kom dog i din Skjønhed og din Vælde

Som fyrig Bejler eller Herre vred!

Glad skal jeg synke hen i dine Arme,

Glad synke, knust af dig, i Støvet ned.

(Hun løsner Nonnedragten og staar nøgen.) Du vil mig ej! Nej Ingen mig begjærer.

Hvortil dog disse rige Formers Pragt!

Langt heller gav jeg disse blanke Lemmer

Til Bytte for en Rovfugls gridske Magt.

Langt heller som et Skuespil for Mængden

Af vilde Hingste splittes Led for Led

End som et uset simpelt fredet Blomster

Sin Skjønhed skue langsomt visne ned.

(Griber Svøben.) Saa kom da du og vær min strænge Bejler.

.....

ALLE SMAABLOMSTER TRIP, TRIP, TRIP.

Alle Smaablomster, trip, trip, trip
Hen til min Elskedes Kammer.
Lok hende, drag hende, plag hende ud
Med Duft af Violer, Konvaller, Jasminen

Men faar hun nu ikke ved al den Duft
Længsel efter mig og den friske Luft,
Gjør hende det saa kun rigtig broget,
Tal Blomstersproget.

94

POLKA.

Som en sagte bevæget solsittrende Sø
Er Mindet om Somren ifjor;
Og mon Ord
Nu kan male,
Saa Farverne tale
Fra Rythmernes næsten for lys-lette Grund?
Jeg vil prøve derpaa,
Og hvis ej det vil gaa,
Hvis det tykner til Taage,
Der mentes som Dis,
Hvis de kølige Toner
Saa næsten blir Is
Og det flydende Lysskjær
Stivner til Farve,
Saa det, der skulde møde dem i SommerfuglePragt,
Kryber frem kun som Larve
.....

95

TIL AGNES.

Alle mine Ønsker du ved er dine Savn,
Alle mine Tanker jeg døber i dit Navn,
Alle mine Ord jeg lytter fra din Læbe.
Men ønsker jeg vildt
Og tænker jeg hvast
Eller falde mine Ord for tunge,
Saa tro mig svag, tro mig ej slet;
Tro, at jeg end af Kampene træt
Hildes i gamle Forvildelsers Net,
Tal saa til mig blidt og stille
Dine lyse milde Ord,
Hvor Taarerne glimtende bæve,
Drag mig saa med det lette Flor
Af din Tankes lydløse Suk.
O! men stæng for Øjets Taare,
Stæng for Barmens mindste Suk,
Thi Taaren sees, Sukket høres,

Og at jeg dig har Smerte voldet
Maa jeg vel ane, men aldrig vide,
Aldrig vide!

96

OG JEG ER ELLEN FRA VESTERAA.

Og jeg er Ellen fra Vesteraa,
Den glade Ellen,
Og jeg kan synge og jeg kan spaa,
Og mig kan I Alle lide paa:
Min Spaadom er som Sne fra ifjor.
Som Sus i Siv er alle mine Ord.
Sol og Maane og Roser i en Krands.

Og hør nu, Stjerne paa Himmelblaa,
Den glade Ellen.
Naar Hejre er død og Klinte faa,
Saa skal du Hybenrosen faa,
Og Skyen fæster den klare Sø
Naar Siv gir Byg og naar Lyng gir Hø.
Sol og Roser og Maanen i en Krands.

Og hør nu Himmel saa blaa og stor
Den glade Ellen.
Du hjem skal føre den grønne Jord
At rede din Seng og brede dit Bord
.....

97

GRÆKENLAND.

Marmoret er hvidt,
Men det lyser ikke.
Søjlerne er slanke,
Men de knejse ikke.
Kapitælnes frodige Pragt er svunden.
Akantusløvet har rullet sig sammen,
Er visnet og faldet,
Smuldrende blander det sit Støv med Plintens.
Og de gyldne Skaaler er tomme,
Deres Malm har intet Mæle,
Hebe har kun Taarer,
Bakkos har kun Vinløv,
Døsigte lege Panthrene med Thyrsen.
Af Ælde ryster Zeuses lokketunge Hoved,

Poseidon fægter sælsomt i Luften med sin Trefork,
Og Phoebus seer bedrøvet efter Solen;
De ledige Hestes Hove
Trampe paa den strengløse Lyre.
Muserne slumre,
Gratierne er skilte.

Men Lauren har alle sine Blade.

98

Mellem de Søjler staar der en Laure
Stærkstammet, lavstammet, storkronet og bred.
Nedover Søjlerne, rodfæstet i dem,
Løbe de tornede Ranker,
Leger det flimrende Løv
Af den Plante, hvis purpurgyldne Roser
Alle Sydens Kvinder elske.
Mange Mænds Vej gaar forbi de Søjler,
Alle Mænds Blikke vogte paa Rosen.
Mange Blomster bær den,
Og højt er de baarne.
Dog før Dag er vel begyndt,
Er dens Blomster forbi.

Men Lauren har [alle sine Blade.]

99

NÆVNER MIN TANKE DIG.

Nævner min Tanke dig, -
Rødmer min Kind,
Knyttes min Haand
Og dirrer min Læbe.
En Duft af Dug paa nysudfoldet Løv,
De lette Skygger af en nøgen Busk,
Et rødgult Solblink over fjærne Ruder,
En Haand, der springer fra min Skulder,
To Læber, der i Angst og Smærte,
Men lydløst, hurtigt briste fra hinanden,
Alt gaar forbi mig i et kort Sekund.
Saa er det Nat,
Og oppe mod en dunkel Himmel,
Af Aander baaret, dem mit Øje ser
Kun som en mørknet, men dog lødløs Krusning,
Ligger du som gydt henover Luften.
Din Dragt er hvid og ubevægelig,
Din Arm er over dit Aasyn bøjet,
Kun Mundens Smærtedrag er ikke dulgte.
Saaledes skuer jeg dig langsomt svinde,
Imedens jeg og Jorden synke.

100

DET ER STÆVNEMØDETS TIME.

Det er Stævnemødets Time,
Det er Stævnemødets Time!
I en stor og gylden Stime
Stryger Lyset fra min Lampe
Over Haven, over Hegnet, over langt, langt bort.
Og det lokker og det drager?
Ja det lokker og det drager,
Ved hans Hjerter det ham tager,
Til hans Kind det Blodet jager,
Og med længselslyse Blikke
Og med elskovsdrukne Tanker
Iler frem han utaalmodigt
Som en Stormvind, som en Bølge,
Som hans Skygge,
Som ham selv.

Og jeg glædes, og jeg ængstes,
Bliver rød og bliver bleg.
Ganske stille vil jeg sidde,
Jeg vil nynne,
Hvis jeg kunde!
Men jeg mangler næsten Aande.
Ganske stille vil jeg sidde,
101 Jeg vil stirre paa hans Billed.
Nu han kommer - kommer ikke,
Nu han kommer - kommer ikke,
Kommer ikke - kommer ikke.
O hvor stille! Jeg fortvivler.
Haahaa haa og saa saa saa!
Jeg leer ad din Skjønhed,
Din Elskov og min Tro,
Jeg leer ad din Tro og min Elskov!
Hvis du vidste, hvor rig jeg var ved dig!
Hvis du vidste! ...

102

KONGENS ØRE ER MÆT AF TALE.

Kongens Øre er mæt af Tale,
Tørster efter Sang.
.....
Et Kvad, Herre Konge!
Et Kvad skal du faa,
Thi Øllet endnu staaer højt i Hornet,
Og end har det ej som en koglende Taage
Vundet sig rundt om Mændenes Tanker;
Endnu har det ej hidset op deres Stemning,
Saa den er tilfals som en billig Frille.
Og Goden er gaaet,

Det er nu [det] Bedste.

.....

Der er ikke Hav, der er ikke Jord,
Ej Menneskefjed eller levende Aande:
Det er fjernt, fjernere end Baaalands fjerneste Kyster,
Maales ikke ved Mile,
Naaes ikke i Aar.
Fløj du i Ørneham, til Fjerene faldt,
Ad hver den Kant, der før Flugt er aaben,
Du kom der aldrig, du fløj derfra!

Mit Øje dummes, mit Øje seer -
103 Der er ikke Hav, der er ikke Jord,
Ej Menneskefjed eller levende Aande.
Der er kun de stærke, de ældgamle Tider,
De ligger, de løftes, de bæres
- Af hvad? eller bær de sig selv?
De har taarnet sig op i Fjelde,
Der har Skygger til Verdner ni,
De har straalende Bræer, der lyse
For Verdner og Verdner igjen.
Mørke, stormslagne Skyer er strandet ved deres Fod,
Nordlyset risler i skiftende Buer
Ned over de mørke Sider.

Og bag dem er der Lys i Lys,
Som Guld, der spejler sig i Guld.

Naastrands Pine over Goder alle!
Helhejms Gus over jer, der lyde!

Hvi er vor Tid som et grøngræsset Dalstrøg,
Hvor Taagen har lagt sig til Ro?
Hvi er vor Tid som et bredmundet Aaløb,
Der dovner sig frem, blinkende af Søvn?
Hvi er Mændene nu som de stakkede Sværd,
Der er matte i Slaget og døde i Biddet,
Uden Vægt eller Klang i Svinget?
Og hvi er hver en Kvinde i Landet
En Perleklase paa møre Traade?
Mumler Jer Læbe mig Svar,
Eller venter I Ordet?

Min Sang er oppe:

.....

ANDEN FEBRUAR 1873.

Livsranken bugter fyldig sig og frodig
Frem for jer Sands;
Haabets det rige Lys omslynger modig
Druernes Krands;
Farver i Live spille under Løvet,
Hvilende Toner svulme frem til Lyd.
:|: Grib det Alt og øv det!
Lev det og nyd! :|:

Ungdommens Almagt syder jer i Aarens
Ildrukne Saft,
Længes at skabe og i Gjærning baaren
Skue sin Kraft.
Spænd da jer Verdens dristigt brudte Buer,
Slyng da dens slanke Søjler imod Sky;
:|: Fyld med Hjertets Luer
Verden den ny. :|:

105

HILSEN FRA DYREHAVENS DRYADER.

*

Længe nok har vi været om at komme,
Skjøndt os et Extratog førte her til By'n.
:|: Nu vil vi glad
Synge Jer et Kvad,
Svinge Jer i Rythmernes brogede Rad. :|:

Allemand har vi tavse Vidner været
Til Eders Kjærligheds første Morgengry,
:|: Seet er hvert Smil,
Stevnemødets Il,
Kjærlighedsdrømmenes vidunderlige Reel. :|:

Derfor vi nu en Hilsen vil Jer bringe,
For at I kan se, at vi ikke Jer har glemt,
I og vi har Il;
Skynd dig, Kirsten Pil!
Stille, nu begyn.....
Nu Skoven er øde
Og fløjet hver Fugl,
:|: Smaakilderne døde,
Og Blomster i Skjul. :|:

106

Sig Dagslyset dølger
Ved Taagernes Barm,
:|: Kun Sneblomster bølger
Om Vinterens Karm. :|:

Men Kjærlighedsguden
Tog Somren ej med,
:|: Han banker paa Ruden
Og vinker: af sted. :|:

Til Pile ej trænger
Han mer denne Gang,
:|: Et Posthorn der hænger
Hvor Koggeret hang. :|:

Ret snart vil han føre
Det op for sin Mund,
:|: Og da maa I kjøre
Den selvsamme Stund. :|:

Gid heldigt I kjøre,
Hvorhen I saa kjør,
:|: Thi vidt kan Jer føre
Slig Kudsk-Amateur. :|:

Og naar I er landet
Her atter, saa husk:
:|: Ej Hymen er Andet
End Amor som Kudsk. :|:

107

ARABESK TIL EN HAANDTEGNING AF MICHEL ANGELO.

*

Tog Bølgen Land?
Tog den Land og sived langsomt
Rallende med Grusets Perler
Atter ud i Bølgers Verden?
Nej! den stejled' som en Ganger,
Løfted' højt sin vaade Bringe;
Gjennem Manken gnistred' Skummet
Snehvidt som en Svanes Ryg.
Straalestøv og Regnbu'taage
Sittred op igjennem Luften:
Ham den kasted',
Ham den skifted',
Fløj paa brede Svanevinger
Gjennem Solens hvide Lys.

Jeg kjender din Flugt, du flyvende Bølge;
Men den gyldne Dag vil segne,
Vil, svøbt i Nattens dunkle Kappe,
Lægge sig træt til Hvile,
Og Duggen vil glimte i hans Aande,
Blomsterne lukke sig om hans Leje,
108 Før du naaer dit Maal.
- Og har du naa't det gyldne Gitter
Og stryger tyst paa spredte Vinger
Henover Havens brede Gange,
Henover Lavrens og Myrthers Vover,
Over Magnoliens dunkle Krone,
Fulgt af dens lyse, roligt-blinkende,
Fulgt af dens stirrende Blomsterøjne,
Nedover hemmeligt-hvidskende Iris,
Baaret og dysset i graadmilde Drømme
Af Geraniernes Duft,
Af Tuberosers og Jasminers tungtaandende Duft,
Baaret mod den hvide Villa
Med de maanelyste Ruder,
Med dens Vagt af høje, dunkle,
Høje, rolige Cypresser,
Da forgaaer du i Anelsers Angst,
Brændes op af din skjælvende Længsel,

Glider frem som en Luftning fra Havet,
Og du dør mellem Vinrankens Løv,
Vinrankens susende Løv,
Paa Balkonens Marmortærskel,
Mens Balkongardinets kolde Silke
Langsomt vugger sig i tunge Folder,
Og de gyldne Drueklaser
Fra de angstfuldt-vredne Ranker
Fældes ned i Havens Græs.

Glødende Nat!

Langsomt brænder du henover Jorden;
Drømmenes sælsomt skiftende Røg
Flakker og hvirvles afsted i dit Spor.
Glødende Nat!

109 - Viljer er Voks i din bløde Haand,
Og Troskab Siv kun for din Aandes Pust,
Og hvad er Klogskab lænet mod din Barm?
Og hvad er Uskyld daaret af dit Blik,
Der Intet seer, men suger vildt
Til Stormflod Aarens røde Strøm,
Som Maanen suger Havets kolde Vande?
- Glødende Nat!

Vældige, blinde Mænade!
Frem gennem Mulmet blinker og skummer
Sælsomme Bølger af sælsom Lyd:
Bægeres Klang,
Staalets hurtige, syngende Klang,
Blodets Dryppen og Blødendes Rallen
Og tykmælt Vanvids Brølen blandet
Med purpurrøde Attraaes hæse Skrig ...
- Men Sukket, glødende Nat?
Sukket, der svulmer og dør,
Dør for at fødes paany,
Sukket, du glødende Nat?

Se, Gardinets Silkevover skilles,
Og en Kvinde høj og herlig
Tegner mørk sig mod den mørke Luft.
- Hellige Sorg i dit Blik,
Sorg, der ej kan hjælpes,
Haabløs Sorg,
Brændende, tvivlende Sorg.
- Nætter og Dage summe over Jorden,
Aarstider skifte som Farver paa Kind,
Slægter paa Slægt i lange, mørke Bølger
Rulle over Jord,
Rulle og forgaa,
110 Medens langsomt Tiden dør.
Hvorfor Livet?
Hvorfor Døden?
Hvorfor leve, naar vi dog skal dø?
Hvorfor kæmpe, naar vi veed, at Sværdet
Dog skal vristes af vor Haand en Gang?
Hvortil disse Baal af Kval og Smerte:
Tusind Timers Liv i langsom Liden,
Langsom Løben ud i Dødens Liden?

Er det din Tanke, høje Kvinde?

Tavs og rolig staaer hun paa Balkonen,
Har ej Ord, ej Suk, ej Klage,
Tegner mørk sig mod den mørke Luft
Som et Sværd igjennem Nattens Hjerte.

LØFT DE KLINGRE GLASPOKALER.

Løft de klingre Glaspokaler,
Som Burgunderbølger maler
Røde som den sorte Nat.

Fat
Eders Bægre og rejs jer brat
I Rid're af Livets bugnende Bord,
Rid're af den runde Jord!

112

EN SVUNDEN DAG.

En svunden Dag
En svunden Tid
Vaagner igjen i mit Minde.
Skyggers og Solstraalers brogede Strid
Henover Skovstiens Bane
Sommerens Dufte,
Legende Luftte.

113

NU DÆMRINGEN KVÆLDER.

Nu Dæmringen kvælder,
Og Jorden har vendt
Sig bort ifra Sollysets Strømme.
Vilde Rose ved Alfarvej,
Vinrose, Vinrose!

Vilde Rose ved Alfarvej,
Hvor er vor lyse Sommernatsdrøm?
Svunden som Tonernes flygtige Strøm?
Vinrose, Vinrose!

114

SILKESKO OVER GYLDEN LÆST!

Silkesko over gylden Læst!
Jeg har mig en Jomfru fæst';
Jeg har mig en dejlig Jomfru fæst'.
Ingen er som hun paa Guds sollyse Jord,
Ikke en eneste een.
Som Himlen i Syd og som Sneen i Nord
Er hun reen.
Men der er Jorderigs Fryd i min Himmel,
Og Flammer der staaer af min Sne.
Ingen Sommers Rose er rødere,
End hendes Øje er sort ...

115
*

Nu er det Nat,
Og Skjællet, som blev sat
Af Gud Vor Herre, inden Tiden blev,

Imellem Lysets klare Sø

Og Muknets mørke Hav,
Det Skjæl er flyttet fra sin Grund,
Kun for en Stund
Vel tør vi ydmygt haabe.

End glimter i det fjerne Vest
Et Skjær fra Lysets lette Vande,
Men de er stædt ej, heller fæst
Og ville brat henrinde.

I Folk i Borg og Fæste,
I, som paa Veje færdes,
Og I paa salten Sø,
Tager til at bede,
Inden Dagens Møde
Brat faaer Overhaand.

116

I tage til at lede
Jere Tanker fra Hus og Hjem,
I lade jert Hjerte drive
Dem imod Himlen frem.
Thi Herren er god og miskundelig
Nu og evindelig.

Herre, nu komme de
Gode og Onde,
Syge og Sunde,
I Raab og Tale,

I Suk og i Korsets
Hellige Tegn.
Du høre dem Alle efter din Naade,
Bønhøre dem efter din Vilje,
Du lade dem kristeligen bede.

117

LIGLAGNER I FESTONS OMKRING MIT BILLED.

Liglagner i Festons omkring mit Billed
Og mørk Cypres og Pil, men ingen Palmer,
En Haandfuld Lilier slidt af deres Stængel
Med graalig Aske paa de hvide Blade;
Og knuste Urner, nedadvendte Fakler,
Kridhvide Dødningben og sorte Faner;
Men ingen Hænder slutted i hinanden
Og ingen Sommerfugl i Flugt mod Himlen.

118

DET BØDES DER FOR.

Det bødes der for i lange Aar,
Som kun var en stakket Glæde;
Det smiler man frem i flygtig Stund,
Man bort kan i Aar ej græde.
Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.

Der ages paa Lykkens gyldne Hjul
Saa fast, at En intet sandser;
Men Sorgens trælsomme tunge Læs
Det venter os dog, naar vi standser.
Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.

Der leves i Lyst som halvt i Drøm,
Men Sorgen har ingen Drømme:
Med vaagne Øjne den paa Dig seer,
Øjne som sugende Strømme.
Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.

Ej Smilet vil lyse din Dag i Seng,
Men Taaren har gode Stunder;
Thi Smil er Glands kun af det, der er,
Graad Skyggen af det, der gik under.
Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.

119

MARINE.

Frem under Haarets ravnsorte Sky'r
Øjnenes blinkende Tvillingefyr
Straaler og flyer.
Aandedrags-Luftninger lune og blide
Henover Skuldrenes Klipper de hvide
Sagtelig glide.
Mens imod Dragtens Kniplingekyst
Svulmende vugges det bølgende Bryst
Skumhvidt, men tyst.
- Ak om der lød dog
Smeltende blød og
Daarende mild,
Hen til sig dragende,
Kjerlighedsklagende
Havfruesang!

120

LANDSKAB [I].

Stille, du elskede Kvinde!
Tyst maa vi træde, vi to.
Der sover en Sang her inde
I Skovens natlige Ro.

Stille er Vover og Vinde,
Tavs er hver Sangfuglemund,
Tiende Kilderne rinde
Blankt over mossede Bund.

Maanestraalerne spille
Tyst mellem Bøgene frem,
Langs ad Stjerne stille
Blunder en lyslig Bræm.

Sølvskyen selv der oppe
Hviler paa Vingen bred,
Højt over Træernes Toppe
Skuer den lyttende ned.

Stille er Vover og Vinde,
Tyst maa vi træde, vi to.
Der sover en Sang her inde
I Skovens natlige Ro.

121

GENREBILLEDE.

Pagen højt paa Taarnet sad,
Stirred' ud saa vide,
Digted' paa et Elskovskvad
Om sin Elskovskvide,
Kunde ikke faa det samlet,
Sad og famled'
Nu med Stjærner, nu med Roser -
Intet rimed' sig paa Roser -
Satte fortvivlet saa Hornet for Mund,
Knugede vredt sit Væрге,
Blæste saa sin Elskov ud
Over alle Bjærge.

122

CENDRÉE OG LILLE.

Cendrée og lille,
Frisk og fin
Som nys udsprungne Blade,
Med Øjne milde,
Let Carmin
Paa Kindens hvalte Flade,

I Haaret Roser,
Gyldent Tant
Om Hals og hvide Arme,
I Barm Mimoser,
Dragtens Kant
Med Dun af Svanebarme.

Og selve Roben:
Formen ny,
Et Stof med Striber blanke,
Som støbt foroven,
Men en Sky
Fra Bæltets gyldne Skranke.

123

I dybe Tanker -
Saadan staaer
Hun lænet op mod Karmen,
Og Hjertet banker,
Pulsen slaar,
Uroligt bølger Barmen.

Og Vinden hviner,
Regn og Slud
Slaar haardt mod dugget Rude.
Med spændte Miner

Ser hun ud.
Hvad søger hun derude?

"Ak! de charmante
Blomster vist
Vil visne, før jeg dandser! ...
Der er den, Tante,
Hør! Jo vist -
Jo, det er her, den standser."

124

HAR DAGEN SANKET AL SIN SORG.

Har Dagen sanket al sin Sorg
Og grædt den ud i Dug,
Saa aabner Natten Himlens Borg
Med evigt Tungsinds tavse Sorg.
Og en for en
Og to og to
Gaa fjerne Verd'ners Genier frem
Af Himmeldybets dunkle Gjern.
Og højt over Jordens Lyst og Elende
Med Stjernekerter højt i Hænde
Skride de langsomt hen over Himlen.
De Fodtrin skifte
Med Sorg i Sinde.
Underligt vifte
For Rummets kolde Vinde
Stjernekerternes flakkende Flammer.

125

IRMELIN ROSE.

Se, der var en Gang en Konge,
Mangen Skat han kaldte sin,
Navnet paa den allerbedste
Vidste hver var Irmelin,
Irmelin Rose,
Irmelin Sol,
Irmelin Alt, hvad der var dejligt.

Alle Ridderhelme spejled
Hendes Farvers muntre Pragt,
Og med alle Rim og Rythmer
Havde Navnet sluttet Pagt:
Irmelin Rose,

Irmelin Sol,
Irmelin Alt, hvad der var dejligt.

Hele store Bejlerflokke
Der til Kongens Gaarde foer,
Bejlede med ømme Lader
Og med blomsterfagre Ord:
Irmelin Rose,
Irmelin Sol,
Irmelin Alt, hvad der er dejligt!

126

Men Prindsessen jog dem fra sig
(Hjertet var saa koldt som Staal),
Lastede den Enes Holdning,
Vrænged ad den Andens Maal.
Irmelin Rose,
Irmelin Sol,
Irmelin Alt, hvad der er dejligt!

127

EVIG OG UDEN FORANDRING.

Evig og uden Forandring
Er kun det Tomme.
Alt, hvad der var og der er
Og hvad der skal komme,
Vækkes, spirer og fødes,
Skifter, ældes og dødes.

Kloder have vandret
Hvor Kloder nu vandre,
En Gang i Tiderne
Kommer der andre.
Hvad der er Livets maa gaa og komme,
Evig er ene Rummet det tomme.

128

FREMSKRIDTETS VEJ VAR ALTID.

Fremskridtets Vej var altid:
Først krybe og dernæst gaa.
Hvo virkelig vil det Store,
Maa ogsaa ha' Mod paa det Smaa,
Thi Ingen er flyvende baaren,
Men: krybe kan vokse til: gaa.

ENGLÉN ASALI.

Om Perlerader vare Strengé
Paa min tonende Gige,
Og en Maanestraale Buen,
Der lod Tonerne klare fremstige,
Glemmer jeg dog aldrig, hvad der klang
I mit Hjærte den Gang
Første Gang af alle Ordets Engel
Svæved mig forbi i Morgenrøden. -
Glødende faldt Lyset over Lok og Vinge,
Og det spejled' sig blankt i hans blanke
Klinge;
Morgenvinden suste i hans Dragt,
Blottede hans Lemmers marmorhvide
Pragt. - -

De er skjønne, Ordets Engle,
Og til Kampen altid rede.
Derfor bærer ogsaa Sværd de
I en gylden, slangesiret Skede ...

DET HAR SERAFERNE.

Det har Seraferne:
Seraferne har rullet bort de blanke Stjerner
Og foldet Mørket ned til Jordens Midie,
Har stænket Dug henover Dal og Høje
Og hængt de gyldne Skyer op i Østen.
Hver Ting er rede, Jord og Himle vente
Og Solen bier blussende bag Bjerge
Paa Vinket fra Gud Herrens Herskertrone.
Guldbjerget er den Trone, som er hans,
ja som en Stad af Guld
Med blanke Søjler, drevne Liliespir
Og gyldent Tralværk under gyldne Buer.
Guldgylden funkler den, syv Vinger er densFod,
Saa store hver som Skyggen af Bjerg Tabor,
Og alle Malmes rige Regnbuglands
Fremknitrer fra de palmelange Fjere.
Lys!
Ak ja hvor lys!
Og om jeg kunde binde den i Ord, den klare Herlighed!
Se hvad jeg kan: jeg kan dog sige,

At under Tronen staar et Lyn af Lys.
Og over den ned over Tronen perler
Al Lysens Rigdom ned i Straalerader
Og Roser ud af Lys helt langsomt dale
Og aabne

131

[LANDSKAB] [II].

En vidtstrakt Hede med mossede Sten,
Lidt blinkende Vand i det Fjerne,
En gulrød Stribe hvor Solen gik ned,
En eneste skjælvende Stjerne.

Og sælsomt susende Aftenens Vind
Saa langeligt sukkende aander,
Som kæred' mindeligt i den en Sjæl
For jordiske Veer og Vaander.

Da Solen vaagned' vel tusinde Haab
Strøg fremad paa dristige Vinger;
Hvem veed om ikke den sukkende Vind
De Saare og Stækkede bringer?

Hvem veed om ikke de samle sig her
Som Fugle ved Efteraarstrækket,
Og prøve: haver end Vingerne Kraft
Mon, eller er evigt de stækket?

Og mange kjende sig længst paa Gled
Ad Dødens forstummende Strømme;
De Andre letter i Flok efter Flok
At læges i Menneskers Drømme.

132

LAD VAAREN KOMME, MENS DEN VIL.

Lad Vaaren komme, mens den vil,
Med Grønt, der grønnes,
Med tusend Fugles Fløjtespil,
Mens Blomster blomstre
Og Alt det Skjønnes
Fagreste Fagre
Kommer at flagre
Ud over Enge og ud over Agre,
Vælder i Haver og skjules i Skove,
Vælder sin Duft over Vang, over Vove.

Hvad gjør det mig?
Mit Hjerte er ej Blomst, ej Blad,
Og Vaaren gjør det ikke glad:
Det har sin egen, sæere Vaar,
Naar?

133

SAA STANDSED' OG DER DEN BLODETS STRØM.

Saa standsed' og der den Blodets Strøm,
Som før var vant at rinde.
Saa dirred ogsaa de Nerver til Ro,
Og Sandserne alle blev blinde.
Og Hjertet og Hjernen virker ej mer,
Du er kun Støv nu og livløst Ler.
Lad længes, lad grædes med Evighedssavn,
Der er kun en Støfhob, en Daad og et Navn.

For alle gode Tanker de kan slet ikke dø,
Før endnu bedre Tanker er spired af deres Frø.

134

LYS OVER LANDET.

Lys over Landet!
Det er det, vi vil.